

NICOLAÏKERK

ONDER EEN OPEN HEMEL

Stilstaan

Ik
sta
even stil
en
dat
is
een hele vooruitgang

(Bertolt Brecht)

jaarprogramma 2021-2022

Stilstaan

Twee weken nadat premier Rutte in maart 2020 vanwege het coronavirus de intelligente lockdown aankondigde, constateerde hij tevreden dat de straten, treinen en kantoren leeg waren. Het was op dat moment ondenkbaar dat het kabinet niet zou besluiten tot een verlenging van deze maatregelen. In één klap was het openbare leven tot stiltand gekomen. De cijfers waren alarmerend. Plots kwamen miljarden vrij om massaontslagen te voorkomen. Ons gelukzalige en onbezorgde leven stond op zijn kop. Een meivakantie zat er niet in. Er hing dood in de lucht. Het was niet normaal meer.

Tot kort voor deze drastische ingrepen was het niet voorstelbaar dat de moloch die ons opdreef tot steeds hogere efficiëntie, productie en consumptie het zwijgen opgelegd kon worden. Het beeld van het gouden kalf viel aan diggelen, al waren er barsten in gekomen na de economische crisis van de jaren ervoor:

Onder Bankiers (in de City)

ja zweep de koersen op
stuw de statistieken
knallend door het dak
dwing de prognoses door
gloeiende hoepels te springen
jaag de groei ademloos
door roeien en ruiten

maar vergeet het schip
niet waarover john donne
lang voor de uitvinding
van glasvezels microchips
en de hele flitshandel zong
het brandende schip dat
alleen kon ontsnappen aan het vuur
door te zinken

In K Michel (2020). & *rol door*. Amsterdam: Atlas Contact (pag 21).

De verwijzing is naar het gedicht *A Burnt Ship* van John Donne (1572-1631) een Engelse dichter en Anglicaans priester. In het korte gedicht is er geen ontsnappen aan voor de bemanning van het brandende schip.

Corona zet tussen haken wat voor ons vanzelfsprekend was. Met die ervaring beginnen we het nieuwe seizoen in de kerk. We staan op een keerpunt. We hebben nu het vaccin tegen het coronavirus. Inmiddels zijn we enigszins beschermd. Gelukkig kunnen we elkaar weer zien. Maar wekt het vaccin de moloch ook weer tot leven? Draven we straks weer mee om de koersen op te drijven? Moeten we weer knallend door het dak gaan om te laten zien hoe gelukkig we zijn en door gloeiende hoepels springen om bij de tijd te blijven? Knalt straks de zweep weer om ons op te jagen te voldoen aan eisen die niet bij ons passen? En vergeten we weer de slachtoffers die sneuvelen, verdrinken of verbranden met het schip van de welvaart?

Wanneer je met voetgangers hebt gelopen
en ze maken je al doodmoe
hoe wil je dan wedijveren met paarden?
Jeremia 5,12 (vertaling Naardense Bijbel)

Gaan we weer wedijveren met de paarden? Bij deze vragen willen we het komende seizoen stilstaan. Niet zomaar de draad oppakken.

Stilstaan ... Het woord roept associaties met achteruitgang op, alsof stilstaan iets schandelijks is. Onverdraaglijk, lijkt het om stil te staan. Zonder dynamiek, zonder reuring leven we toch zonder spanning? Zo diep zit de moloch in ons bloed.

Maar we staan stil bij een kunstwerk, een religieuze ervaring, bij de dood van een geliefde. Stilstaan heeft de notie van stilgezet worden door een stem die ons roept. Soms word je daar stil van en andere keer sta je samen stil.

De Kerk heeft altijd geleerd dat er machten zijn die ons van Christus wegtrekken. We willen stilstaan bij de machten die ons bij Hem vandaan houden. Maar ook bij wat Hij van ons vraagt. We zijn het komende jaar bezig met het formuleren van een meerjarenbeleidsplan. De Kerk heeft daarbij altijd geweten van de notie er niet bij te horen. Een vreemde te zijn in een vreemde wereld is de geboortepijn van de vrijheid niet onderworpen te zijn aan dwingende systemen.

Heel het team van V&T wenst u een vrolijk en goed seizoen toe met alle activiteiten die (voorlopig onder het 1,5 meter regime) worden aangeboden...

Werkgroep Vorming & Toerusting

1 november / Minisymposium

Vooruitgang of systeemfout

We hebben een jaar achter de rug waarin we plots gedwongen werden om kerkdiensten online te volgen. Ook hebben zich online gesprekskringen gevormd en hebben we op andere manieren positieve effecten ervaren van technologie.

In dit symposium willen we, samen met de gemeente, terugblikken en vooruitkijken. Hoe hebben we het online contact ervaren en op welke manier heeft dit onze ervaring als lid van de gemeente beïnvloed? Maar ook: zijn we als gemeente gebonden aan ons kerkgebouw of moeten we in de toekomst meer doen met online technologie om zo ook een nieuwe generatie aan de kerk te binden?

Het antwoord op deze vragen ligt niet meteen pasklaar voor handen want het gemak van technologische contacten en mogelijkheden komt onvermijdelijk met een prijs. De vraag is welke en of die opweegt tegen de voordelen.

We gaan deze avond met elkaar in gesprek en samen ontdekken waar de mogelijkheden en bedreigingen liggen voor het gebruik van technologieën in de kerk van vandaag.

Het is de bedoeling het symposium in te leiden met inhoudelijke voordrachten die verschillende perspectieven op het onderwerp zullen belichten. Vervolgens willen we met de gemeente in discussie waarbij deze vraag centraal staat 'welke (on)mogelijkheden biedt technologie in de vorming van de christelijke gemeente van de toekomst?'

Inleiders zijn onder meer

Ds. Dirk Neven, theoloog en socioloog en predikant van Nicolaigemeente.

Dr. Cees Zweistra, jurist en filosoof. In 2020 publiceerde hij *Verkeerd Verbonden: hoe sociale media ons eenzaam maken en hoe je dit kunt Voorkomen*.

De avond zal worden geleid door Arthur Hegger

Locatie: Tuinzaal

Aanvang: 20.00 uur

2 december / Lezing Marc de Kesel

Waar de stilte van spreekt - Reflecties bij de stiltecultuur in de hedendaagse spiritualiteit

Tegen het 'lawaaï' van al te leerstellige religies stelt een populaire tendens in onze hedendaagse spiritualiteit stilte en stiltebeleving centraal. Bewust volgehouden stilzwijgen lijkt onnoemelijk veel meer te 'zeggen' dan de gekende massa aan zogezegd diepzinnige woorden. Alsof vooral alleen de stilte er het best in slaagt tegemoet te komen aan de religieuze verzuchting van de moderne mens.

In zijn lezing gaat Marc De Kesel, empathisch zowel als kritisch, in op die ideeën en plaatst die binnen een ruimere historische context.

Marc De Kesel is als hoogleraar in de Wijsbegeerte verbonden aan het Titus Brandsma Instituut in Nijmegen.

Locatie: Nicolaïkerk

Aanvang: 20.00 uur

januari / De tussenruimte

Interactieve voorstelling

In een interactieve voorstelling onderzoeken enkele dansers en muzikanten 'de tussenruimte'. Leegte van ruimte, leegte van tijd, zogenaamde stilstand. De afstand, leegte tussen mensen, tussen de dingen. Het ongemak wat men daarmee kan voelen en ook juist weer de mogelijkheden die deze ruimte kan bieden. Dat laatste merken wij als (improviserende) dansers en muzikanten. En jij? Wat doe jij met deze ruimte?

Uitvoerenden:

Robin Berkelmans - professioneel danser; *David Golek* - gitarist & componist; *Marloes van Houten* – podiumkunstenaar; *Laura de Jong* - ruimtelijk ontwerper; *Anastasia Kostner* – danser; *Henk Kraaijeveld* - (jazz) zanger en improvisator.

Wanneer: wordt nog bekend gemaakt

Locatie: Nicolaïkerk

Toegang: vrije gift

18 januari / Lezing Kees van Veelen

Stilstaan bij Nederland en de trans-Atlantische slavenhandel

Toen de Republiek zijn vleugels over de wereld ging uitspreiden kwam de vraag of dat kon zonder slavernij. Nee zei de zakelijke elite, ja was de repliek van veel BN'ers en predikanten en ook van de Dordtse Synode. Gaande de jaren en op de wind van de overzeese successen verwoei de discussie en werd Nederland een wereldrijk met veel meer dan anderhalf miljoen slaven.

Wat hebben betrokken voorouders van ons met deze mensen gedaan? Zij hadden geen Verenigde Naties, hun geweten was anders gevormd dan het onze. Maar de Bijbelse woorden over slavernij moeten ook hen aangesproken hebben, of niet! Wat kwam er

terecht van de opdracht tot naastenliefde? Hoe moeten/kunnen nog wij oordelen over de feiten van toen? Wat zouden wij nu nog kunnen doen?

De voordracht zal voornamelijk gaan over de trans Atlantische slavenhandel en met name over Suriname omdat daar tot heden het meeste onderzoek is verricht.

Kees van Veelen is emeritushoogleraar Neurochirurgie aan de Universiteit Utrecht en gemeentelid.

Locatie: Tuinzaal

Aanvang: 20:00 uur

13 en 22 februari / Workshop Moeilijke Bijbelverhalen

Stilstaan bij bijbelverhalen

Om allerlei redenen kunnen Bijbelteksten moeilijk zijn. Niet te begrijpen zo abstract of niet te plaatsen omdat je de context niet snapt. Of misschien is het Bijbelverhaal gewelddadig of anderszins voor jou afstotend. Hoe ga je daarmee om? Of hoe vertel je zulke verhalen aan je (klein)kinderen?

In twee bijeenkomsten nemen Annelies Schouten en Marieke Sillevius Smitt dit thema bij de hand. Er zullen moeilijke Bijbelteksten aan de orde komen en ook zullen we met elkaar nadenken over hoe we überhaupt met de bijbel leven of omgaan.

De bijeenkomsten zijn afzonderlijk te volgen, maar het heeft de voorkeur om aan beide keren mee te doen. Van harte welkom met al je vragen!

Wanneer: zondagmiddag 13 februari 12:00 uur

en dinsdagavond 22 februari 2022 20:00 uur

Locatie: Tuinzaal.

24 februari | Lezing Renée Van Riessen

Van zichzelf bevrijd

Menselijk leven is leven in relaties. De Frans-joodse filosoof Emmanuel Levinas richtte zich vooral op de bevrijdende kracht van relaties. Hij ontdekte dat ze behulpzaam kunnen zijn om onszelf los te laten en om compassie te oefenen.

In haar laatste boek onderzoekt Renée van Riessen Levinas' denken over nabijheid en naastenliefde. Ze brengt het in discussie met hedendaagse denkers (Heidegger, Ricoeur, Derrida) en legt verbanden met het werk van schrijvers en beeldend kunstenaars. Met haar Levinas-interpretaties beweegt Van Riessen zich op het grensvlak van ethiek, mystiek en religie. De bevrijding van jezelf blijkt hier telkens verbonden te zijn met het raadsel van de nabijheid van de ander.

Renée van Riessen is filosoof en dichter. Zij doceert godsdienstfilosofie aan de PThU Groningen en is bijzonder hoogleraar christelijke filosofie aan de Universiteit Leiden.

Locatie: Nicolaikerk

Aanvang: 20.00 uur

29 maart | Avond rond kerkmuziek

Met Bach van Passie naar Pasen

Onze drie organisten hebben een afwisselend programma bedacht, met live-orgelmuziek, zang en mooie verhalen. Het verhaal van de kruisiging en de opstanding wordt verteld aan de hand van 4 passiekoralen en 4 paaskoralen van Johann Sebastian Bach. Deze koralen komen allemaal uit het zogenoemde 'Orgelbüchlein', het orgelboekje. Dit is een verzameling korte bewerkingen van koralen door het kerkelijk jaar heen. Berry, Karel en Ko zullen stilstaan bij het Orgelbüchlein, de teksten, de melodieën en de bewerkingen van Bach. Paulien van der Werff zal de koralen zingen. We horen beide orgels van onze kerk en er is ook gelegenheid om vragen te stellen aan de organisten.

Locatie: Nicolaikerk

Aanvang: 20.00 uur

Vrijdag 1 april | Maaltijd en Film

Lamentations of Judas

In de aanloop naar de goede week een film over verraad, vergeving en liefde.

Ex-soldaten spelen het verhaal van Judas Iskariot na om met hun gewelddadige verleden in het reine te komen. Tijdens de apartheid, werden honderden jonge, zwarte Angolese soldaten gerekruteerd voor het Zuid-Afrikaanse leger. Deze soldaten, streden tijdens de Grensoorlog voor een blank Zuid-Afrika. Veertien jaar lang teisterden ze het communistische Angola. Na de oorlog werden de overlevenden verbannen naar Pomfret, een dorp aan de rand van de Kalahariwoestijn, waar velen van hen nog altijd wonen.

Lamentations of Judas speelt zich af in dit dorp. De inwoners, verstoten door beide landen, willen niet praten over hun aandeel in de oorlog. Pas als de filmmaker Boris Gerrets de veteranen vraagt mee te spelen in een verfilming van het verhaal over het verraad van Judas, durven ze de confrontatie met hun verleden aan te gaan.

Voorafgaand aan de film gebruiken we een maaltijd met elkaar.

Wanneer: vrijdag 1 april 2022 (18.00 start maaltijd, 19.30 start film)

Locatie: tuinzaal

Mei 2022 / Kloosterbezoek

Kloosters zijn plekken van stilte, die doorgaans alleen doorbroken wordt door de getijden. De omgekeerde wereld lijkt het wel. Voor velen weldadig maar tegelijkertijd confronterend. Want de stilte brengt je op plekken die onder de oppervlakte liggen.

In de maand mei maken we gezamenlijk deze reis naar binnen door een weekend in een klooster te verblijven. Data en locatie worden nog bekend gemaakt in de nieuwsbrief en op de website.

21 November en 20 februari | Samen eten

Stilstaan bij gaven

Op twee zondagen willen we na de kerkdienst met elkaar lunchen. Een mooie kans om elkaar te ontmoeten (en misschien wel beproefde recepten uit te wisselen). We hopen dat we dan in de gelegenheid zijn om gerechten met elkaar te kunnen delen. Noteert u deze data vast? Meer informatie volgt.

Wanneer: zondag 20 november en zondag 20 februari, na de ochtendviering

Locatie: Nicolaïkerk

Diverse data | Present, aan de slag!

Stilstaan bij anderen

Kerk zijn krijgt niet alleen vorm in de zondagse diensten maar verbinding zoeken we ook daarbuiten, met gemeenteleden en andere wijk- en stadsgenoten. Stichting Present verbindt mensen met een hulpvraag aan mensen die hulp kunnen bieden. Samen met stichting Present heeft de diaconie vier data gekozen waarop we aan de slag gaan in de wijk/stad. Deelnemen aan een project van Stichting Present is een mooie kans om nieuwe mensen te leren kennen van binnen en buiten de gemeente. Noteert u de data vast? Zodra de datum in zicht komt volgt meer informatie. U/jij kunt zich/je vast opgeven voor één project of voor alle vier. Met leeftijd en mogelijkheden houden we zo goed mogelijk rekening, laat dit dus geen belemmering zijn.

Wanneer: zaterdag 27 november, donderdagavond 24 februari, zaterdag 23 april, woensdagavond 22 juni

Meer informatie en aanmelden: Christien Beuving: cpbeuving@gmail.com of 030-6966406.

Kringen en leerhuizen

Vanaf dinsdag 21 september | Kring

Bijbelwerkplaats

Wat is de samenhang van al die verhalen in Genesis? Wat houdt de Thora (de boeken van Mozes) bij elkaar? Waarom kwamen daarna nog 'Profeten' en 'Geschriften'? Waarin verschilt de christelijke lezing van het 'Oude Testament' van de Joodse lezing van de 'Hebreeuwse Bijbel'?

Waag het bijbelavontuur en doe mee! Bij opgave wordt het materiaal voor je vermenigvuldigd. Je kunt ook gewoon eens komen kijken of het wat voor je is!

Wanneer: dinsdag van 13.45-15.15 uur (inloop vanaf 13.30)

Locatie: Wolter Heukelslaan 7

Data:

– 2e helft 2021: 21 september, 5 oktober, 26 oktober, 23 november, 7 december

– 1e helft 2022: 1 en 15 februari, 1 en 29 maart, 26 april, 24 mei

Opgave: bij Riny Daverschot, tel. 2 51 71 77 of via rjdaverschot@kpnmail.nl

Vanaf maandag 1 oktober | Kring

Bijbelleerhuis Marcus

Dit seizoen gaan we in de Marcuskring aan het werk met de brief van Jakobus. Het is een korte, overzichtelijke brief in het Nieuwe Testament over de vraag: hoe moet je leven? Wat is goed en wat verkeerd?

Sommige uitleggers gaan ervan uit dat de brief geschreven is door een broer van Jezus. In dat geval is het boek in de jaren vijftig van de eerste eeuw ontstaan. Anderen denken dat het boek door iemand anders geschreven is, aan het eind van de eerste eeuw.

Wanneer: maandag van 14.30-15.30 uur

Plaats: Johannes Bernarduskerk, Oranje Nassaulaan 2, tel. 030-2880212

Data: 4 oktober, 1 november, 6 december, 7 februari, 4 april

Opgave & informatie: ds. Dirk Neven, 2 54 66 56 of dirk@predikantneven.nl

Vanaf dinsdag 5 oktober | Leeskring

Raak de wonden aan – Tomáš Halík leeskring

Dit seizoen gaat de leeskring rondom het boek van Tomáš Halík, *Raak de wonden aan*, opnieuw van start. De vorige twee seizoenen zijn we telkens halverwege moeten stoppen, om de welbekende redenen. We gaan, nu het echt weer kan, het boek uitlezen. Overigens, wie eerder niet heeft meegedaan, kan gemakkelijk (alsnog) instappen, want de verschillende hoofdstukken zijn goed los van elkaar te lezen.

Om een indruk te krijgen van de sfeer waarin we ons met deze kring bevinden, een citaat van de meester zelf: *Als het geloof leeft, zal het steeds weer gewond raken, blootstaan aan crises en soms zelfs worden 'gedood'. Er zijn momenten waarop ons geloof afsterft – om weer te worden opgewekt. Alleen het gewonde geloof kan genezen. Ik vrees dat een geloof dat niet door de nacht van het kruis is heengegaan en niet in het hart is getroffen, daartoe niet in staat is.*

Wanneer: dinsdag van 20.00-21.30 uur

Locatie: Wolter Heukelslaan 7

Data: 5 oktober, 2 november, 7 december

Opgave & informatie: ds. Dirk Neven, tel. 030-2 54 66 56 of dirk@predikantneven.nl

Vanaf dinsdag 1 februari | Leeskring

Jezus in Christendom en Islam – Eduard Verhoef

Wie is Jezus? Door de eeuwen heen zijn er veel uiteenlopende Jezusvisies geweest. De visie van de oorspronkelijke – joodse – Jezusbeweging aan het begin van de jaartelling is opmerkelijk genoeg misschien wel het best bewaard gebleven in de islam.

Eduard Verhoef heeft met *Jezus in Christendom en Islam* een aantrekkelijk boekje geschreven, waarin hij laat zien hoe de beeldvorming over Jezus zich in de eerste eeuwen na zijn leven ontwikkelde langs verschillende sporen. Hij analyseert de visies in het Nieuwe Testament, de Koran en andere relevante bronnen, en neemt de culturele en politieke invloeden daarbij mee. Islam en christendom blijken ondanks verschillen veel meer gemeenschappelijke wortels te hebben dan doorgaans gedacht.

Dr. Eduard Verhoef is theoloog en kenner van het vroege christendom. Daarnaast is hij islamkenner, Koranvertaler, en auteur van *Uitleg bij de Koran*.

Deze kring wordt geleid door Dirk Neven en René Kil. René Kil legt zich intensief toe op de bestudering van de islam en contact met moslims in Utrecht. Dirk Neven heeft een

bijzondere belangstelling voor het vroege christendom en hedendaags christendom in de Islamitische wereld.

Wanneer: dinsdag van 20.00-21.30 uur

Locatie: Wolter Heukelslaan 7

Data: 1 februari, 1 maart, 5 april, 7 juni

Opgave & informatie: René Kil, 030-2 88 25 23 of renekil47@gmail.com

Eduard Verhoef, *Jezus in Christendom en Islam*.

Uitgeverij Skandalon, Middelburg 2021. 124 pagina's, €18,95.

Doorlopend | Kring

20'ers/30'ers

De kring is in de coronatijd op verschillende manieren doorgegaan. Ook dit seizoen komen we weer bij elkaar.

Hoe het de komende tijd verder gaat, is afhankelijk van de ontwikkelingen en waar iedereen zich prettig bij voelt. We komen bij elkaar, in wisselende frequentie.

Wanneer: in overleg, wisselende avonden.

Heb je interesse of wil je meer weten? Neem dan contact op met Annelies Schouten, 06 12 97 92 90, annelies-schouten@gmail.com.

Doorlopend | Kring

Wijkkringen – Spoor van licht

Deze kringen, opgestart in de 40-dagentijd 2021, krijgen een vervolg. De activiteiten zullen worden aangekondigd in de nieuwsbrief, op de website en in de kerk-app. Er is altijd ruimte voor nieuwe deelnemers én nieuwe kringen.

Meer informatie bij Cootje Zutt, cootjevandenbergh@gmail.com, of Anne-Marie Rutgers, annejos@ziggo.nl

Stilstaan

jaarprogramma 2021-2022

Vanaf dinsdag 21 september | Bijbelwerkplaats

Vanaf maandag 4 oktober | Bijbelleerhuis Marcus

Vanaf dinsdag 5 oktober | Leeskring (Raak de wonden aan)

1 november | Minisymposium

2 december | Lezing Marc de Kesel

januari | In Between met Henk Kraaijeveld

18 januari | Lezing Kees van Veelen

Vanaf dinsdag 1 februari | Leeskring (Jezus in Christendom en Islam)

13 en 22 februari | Workshop bijbelverhalen vertellen

24 februari | Lezing Renée Van Riessen

29 maart | Muziekavond

Vrijdag 1 april | Maaltijd en film

mei | Kloosterbezoek

Diverse data | lunches

Diverse data | Present, aan de slag

Doorlopend | 20'ers/30'ers kring

Doorlopend | wijkkringen